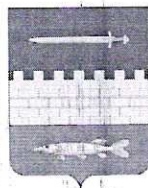

ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ
НОВОШЕШМИНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА
РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
ул. Советская, д.80,
с. Новошешминск, 423190

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯҢА ЧИШМӘ
МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
Совет урамы, 80,
Яна Чишмә авылы, 423190

тел.: (8-84348) 2-31-00, факс: (8-84348) 2-20-22, chishma@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

2015 елның «23» декабреннән

№ 368

**«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы
Яңа Чишмә башлангыч мәктәп – балалар бакчасы» муниципаль бюджет
гомуми белем учреждениесенен уставын
яңа редакциядә раслау турында»**

«Россия Федерациясендә мәгариф турында» 2012 елның 29 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, «Мәгариф турында» 2013 елның 22 июлендәге 68-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә **карап бирәм:**

1. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Яңа Чишмә башлангыч мәктәбе-балалар бакчасы» муниципаль бюджет мәктәпкәчә һәм кече мәктәп яшәндәге балалар өчен учреждениесенен исемен «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Яңа Чишмә башлангыч мәктәбе - балалар бакчасы» муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе дип үзгәртәргә.

2. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Яңа Чишмә башлангыч мәктәп – балалар бакчасы» муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе уставын яңа редакциядә расларга.

3. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Яңа Чишмә башлангыч мәктәп – балалар бакчасы» муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе директоры Лихачёва Ирина Васильевнага күрсәтелгән юридик затның уставын дәүләт теркәвенә алганда салым органында мөрәжәгать итүче вәкаләтен билгеләргә.

4. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп торуну Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесенен социаль мәсьәләләр бунча урынбасарына йөкләргә.

**Яңа Чишмә муниципаль районы
Башкарма комитеты
житәкчесе**

Р.Р. Фасахов

КИЛЕШЕНГӘН

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә
муниципаль районы Башкарма комитетының
Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы
рәисе
2015елның «__» _____ №__
_____/Гордеева Н.А./

РАСЛАНГАН:

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә
муниципаль районы Башкарма
комитеты житәкчесенә
2015 елның «23» декабрәдәгә
368 номерлы карары

_____/Фасахов Р.Р./

КИЛЕШЕНГӘН

Татарстан Республикасы Яңа Чишмә
муниципаль районы Башкарма комитетының
Финанс-бюджет палатасы житәкчесе
2015 елның «__» _____ №__
_____/Завалишина Л.Л./

**«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы
Яңа Чишмә башлангыч мәктәп – балалар бакчасы»
муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе**

УСТАВЫ

яңа редакциядә

Устав хезмәт коллективының
гомуми жылышында кабул
ителде

Яңа Чишмә авылы

2015 ел

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Яңа Чишмә башлангыч мәктәбе – балалар бакчасы» гомуми белем учреждениесе - Россия Федерациясе Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы субъекты Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге карамагындагы муниципаль бюджет гомуми белем учреждениесе.

1.2. Учреждениенең оешуы (Тарихы)

1.3. Учреждениенең әлеге Уставы Россия Федерациясенең гамәлдәге законнары нигезендә кабул ителде.

1.4. Учрежденинең тулы исеме рус телендә: муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Новошешминская начальная школа - детский сад Новошешминского муниципального района Республики Татарстан».

Учрежденинең кыскартылган исеме рус телендә: МБОУ «Новошешминская начальная школа - детский сад».

Учрежденинең тулы исеме татар телендә: «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Яңа Чишмә башлангыч мәктәп – балалар бакчасы» гомуми белем муниципаль бюджет учреждениесе.

Учрежденинең кыскартылган исеме татар телендә: ГБМБУ «Яңа Чишмә башлангыч мәктәп – балалар бакчасы».

1.5. Учреждение үзенең оештыру-хокукый формасы буенча муниципаль бюджет учреждениесе булып тора, белем бирү оешмасы тибы буенча – гомуми белем бирү учреждениесе.

1.6. Урнашкан урыны: 423183, Татарстан Республикасы, Яңа Чишмә районы, Яңа Чишмә авылы, Кояшлы урамы, 2 нче йорт.

1.7. Учреждение үз эшчәнлегендә федераль законнар, Россия Федерациясенең башка норматив хокукый актлары, региональ законнар һәм Татарстан Республикасының башка норматив хокукый актлары һәм әлеге Устав белән эш итә.

1.8. Учреждение юридик зат булып тора, аның законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алынганнан соң һәм үз исемнән мөлкәти һәм мөлкәти булмаган хокукларны сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, вазыйфаларын үтәргә, судта гариза бирүче һәм җавап бирүче булырга мөмкин.

1.9. Учреждениенең оператив идарәсендә аерым милек, мөстәкыйль баланс, аның рус һәм татар телләрендә тулы исеме булган түгәрәк мөһер, үз исеме язылган штамп бар.

1.10. Учреждение үзенә Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә Федераль казначылык идарәсендә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә ачыла торган шәхси счетлар аша кергән акчалар белән операцияләр башкара.

1.11. Учреждение үзенең йөкләмәләре буенча милекче тарафыннан учреждениегә беркетелгән мөлкәт белән оператив идарә итү хокукында булган, шулай ук керем китерә торган эшчәнлектән алынган керемнәр хисабына алынган, әлеге мөлкәтнең милекчесенә яки учреждениегә бүлөп бирелгән акчалар, шулай ук күчмәсез мөлкәт хисабына сатып алынган мөлкәттән тыш, үз йөкләмәләре буенча җавап бирә.

Учреждениенең милек хужасы учреждениенең йөкләмәләре буенча җавап бирми.

1.12. Белем бирү эшчәнлегенә, «Россия Федерациясендә мәгариф турында» Федераль законда билгеләнгән үзенчәлекләренә исәпкә алып, эшчәнлекнең аерым төрләрен лицензияләү турында Россия Федерациясе законнары нигезендә лицензияләнергә тиеш.

1.13. Белем бирү эшчәнлегенә дәүләт аккредитациясе мәгариф өлкәсендә Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

1.14. Учреждение төзелә торган филиалның урнашу урыны буенча мәгариф өлкәсендә идарә итүне гамәлгә куючы һәм жирле үзидарә органы белән килешү буенча филиаллар булдырырга хокуклы.

1.15. Учреждение Россия Федерациясе территориясендә вәкилләкләренә ачарга һәм ябарга хокуклы.

II. УЧРЕЖДЕНИЕНЕ ГАМӘЛГӘ КУЮЧЫ, АНЫҢ МИЛЕКЧЕСЕ ТУРЫНДА МӘГЪЛУМАТ

2.1 Учреждениене гамәлгә куючы - Татарстан Республикасының «Яңа Чишмә муниципаль районы» муниципаль берәмлегенә. Гамәлгә куючының функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты (алга таба – Гамәлгә куючы) башкара.

2.2. Учреждениенең милекчесе функцияләрен һәм вәкаләтләрен Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районының Милек һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы башкара.

2.3. Учреждениене үзгәртеп корган очракта, Гамәлгә куючы хокуклары тиешле хокукый

дәвамчыларга күчә.

III. УЧРЕЖДЕНИЕНЕН ПРЕДМЕТЫ, МАКСАТЛАРЫ, ЭШЧӘНЛЕК ТӨРЛӘРЕ ҺӘМ БЕЛЕМ БИРҮ ПРОГРАММАЛАРЫ

3.1. Учреждение эшчәнлегенен предметы:

мәктәпкәчә белем бирү оешмасы-аның эшчәнлегенен төп максаты буларак мәктәпкәчә белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген, балаларны карау һәм тәрбияләү;

гомуми белем бирү оешмасы - башлангыч гомуми белем бирү программалары буенча аның эшчәнлегенен төп максаты буларак белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы белем бирү оешмасы;

3.2. Учреждениенен төп максаты:

гомуми культура формалаштыру, физик, интеллектуаль, әхлакый, эстетик һәм шәхси сыйфатларны үстерү, уку эшчәнлегенен алшартларын формалаштыру, мәктәпкәчә яшьтәге балаларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту;

укучының шәхесен формалаштыру, аның шәхси сәләтләрен, уку эшчәнлегендә уңай мотивация һәм осталык (уку, хат, исәп, уку эшчәнлегенен төп күнекмәләре, теоретик фикерләү элементлары, гади Үз-үзенне тикшерү күнекмәләре, үз-үзенне тоту һәм сөйләм культурасы, шәхси гигиена һәм сәламәт яшәү рәвеше нигезләре)үстерү;

Учреждение түбәндәге белем бирү программаларын тормышка ашыра:

мәктәпкәчә һәм башлангыч гомуми.

3.3. Учреждение үз эшчәнлеген федераль законнар, башка норматив хокукый актлар һәм әлеге Устав нигезендә билгеләнгән эшчәнлек предметы һәм максатлары нигезендә гамәлгә ашыра.

3.4. Куелган максатларга ирешүгә турыдан-туры юнәлдерелгән Учреждение эшчәнлегенен төп төрләре:

мәктәпкәчә һәм башлангыч гомуми белем бирү программалары буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыру.

3.5. Уставның әлеге пунктында каралган төп эшчәнлек төрләре нигезендә учреждение өчен дәүләт (муниципаль бирем) биремнәрен Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе формалаштыра һәм раслый.

3.6. Учреждение дәүләт (муниципаль) биремнәре һәм (яки) мәжбүри социаль иминиятләштерү буенча иминләштерүче каршындагы йөкләмәләр нигезендә әлеге Уставта

күрсәтелгән өлкәләрдә эшләр башкару, аның төп эшчәнлек төрләренә караган хезмәтләр күрсәтү белән бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыра.

3.7. Учреждениенң дәүләт (муниципаль) биремен үтәүдән баш тартырга хокукы юк.

3.8. Дәүләт (муниципаль) биремен үтәүгә бирелгән субсидия күләмен киметү аны үтәү срогы давамында бары тик дәүләт йөкләмәсен тиешенчә үзгәрткәндә генә гамәлгә ашырыла.

3.9. Учреждение билгеләнгән дәүләт биременнән тыш, шулай ук федераль һәм региональ законнар белән билгеләнгән очракларда, билгеләнгән дәүләт (муниципаль) заданиесе чикләрендә эшләрне башкарырга, Уставның әлеге пунктында каралган төп эшчәнлек төрләренә караган хезмәтләр күрсәтергә, гражданныр һәм юридик затлар өчен бер үк хезмәт күрсәткәндә бер үк шартларда бер үк төрле түләүләргә һәм хезмәт күрсәтүгә хокуклы.

Күрсәтелгән түләүне билгеләү тәртибе, әгәр федераль һәм төбәк законында башкасы каралмаган булса, Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

3.10. Учреждение эшчәнлегенң төп төрләре булмаган башка төрләрен бары тик шулай гына гамәлгә ашырырга хокуклы, чөнки бу аның өчен булдырылган максатларга һәм күрсәтелгән максатларга ирешүгә хезмәт итә.

3.11. Учреждение түләү өчен башкарырга хокуклы: белем бирү һәм үстерүче хезмәтләр, балаларны карау һәм тәрбияләү буенча хезмәтләр, сәламәтләнדרү чаралары, башка хезмәтләр.

Күрсәтелгән эшчәнлекне гамәлгә ашыру, әгәр бу федераль законнарда каршы килмәсә, рөхсәт ителә.

3.3. Учреждениенң компетенциясенә түбәндәгеләр керә:

1) укучылар өчен эчке тәртип кагыйдәләрен, эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләрен, башка локаль норматив актларны эшләү һәм кабул итү;

2) белем бирү эшчәнлеген матди-техник тәэмин итү, дәүләт һәм жирле нормалар һәм таләпләр, шул исәптән федераль дәүләт белем бирү стандартлары нигезендә, биналарны жиһазлау;

3) Гамәлгә куючы һәм жәмәгәтчелеккә финанс һәм матди чараларның керүе һәм аларны тоту турында еллык хисап, шулай ук үз-үзен тикшерү нәтижәләре турында хисап бирү;

4) штат расписаниесен билгеләү;

5) хезмәткәрләренә эшкә алу, алар белән хезмәт килешүләрен төзү һәм өзү, вазыйфай бурычларны бүлү, хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү шартлары тудыру һәм оештыру;

- 6) Учреждениенен белем бирү программаларын эшләү һәм раслау;
- 7) «Россия Федерациясендә Мәгариф турында» Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса, Учреждениене үстерү программасын Гамәлгә куючы белән килешү буенча эшләү һәм раслау;
- 8) учреждениегә укучыларны кабул итү;
- 9) мәктәпкәчә яшьтәге балаларны учреждениегә кабул итү;
- 10) мәктәпкәчә белем бирү төркемнәрен комплектлау тәртибе;
- 11) дәүләт аккредитациясенә ия булган башлангыч гомуми белем бирү программаларын, шулай ук әлеге белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда мондый оешмалар тарафыннан кулланылырга рөхсәт ителгән уку әсбапларын гамәлгә ашырганда кулланырга тәкъдим ителгән дәреслекләр исемлеген билгеләү;
- 12) укучыларның өлгерешенә һәм арадаш аттестациясенә агымдагы контрольне гамәлгә ашыру, аларның формаларын, вакыт-вакытын һәм тәртибен билгеләү;
- 13) укучыларның белем бирү программаларын үзләштерү нәтижәләрен индивидуаль исәпкә алу, шулай ук архивларда бу нәтижәләр турында кәгазь һәм (яки) электрон чыганаclarда мәгълүмат саклау;
- 14) укуыту һәм тәрбия, белем бирү технологияләрен, электрон укуыту методларын куллану һәм камилләштерү;
- 15) үз-үзеңне тикшерү уздыру, белем бирү сыйфатын бәяләүнең эчке системасы функцияләвен тәэмин итү;
- 16) Учреждениедә укучыларны һәм тәрбияләнүчеләрне тоту өчен кирәкле шартлар булдыру;
- 17) Учреждениедә тәрбияләнүчеләрнең һәм укучыларның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, туклануын оештыру өчен кирәкле шартлар тудыру;
- 18) физик культура һәм спорт белән шөгылләнү өчен шартлар тудыру;
- 19) Россия Федерациясе законнары белән тыелмаган учреждениедә гамәлгә ашырыла торган һәм балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) ижтимагый берләшмәләре эшчәнлегенә булышлык күрсәтү;
- 20) фәнни-методик эшне оештыру, шул исәптән фәнни һәм методик конференцияләр, семинарлар оештыру һәм үткәрү;
- 21) "Интернет" челтәрендә мәгариф оешмасының рәсми сайты булдыру һәм алып бару;
- 22) Россия Федерациясе законнары нигезендә башка мәсьәләләр.

3.12. Учреждение федераль дэүлэт белем бирү стандартлары нигезендә һәм тиешле төп белем бирү программаларын исәпкә алып (барлык типтагы мәгариф оешмалары өчен, югары белемнән тыш) белем бирү программаларын эшли.

3.13. Укучыларны учреждениида укыту көндөзгә формада үткәрелә, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләрен кулланып. Рәхсәт ителә ярашуы төрле формаларын белем алу. Уку дәвамлылыгы төп белем бирү программалары һәм уку планнары белән билгеләнә.

3.14. Ул мәктәпкәчә белем алуны, тәрбияләнүчеләрне ике айдан алып 8 яшькә кадәр тәрбияләүне тәмин итә.

3.15. Гомуми белем бирү оешмаларында төркемнәр саны, санитар нормаларга һәм белем бирү процессын гамәлгә ашыру өчен булган шартларга бәйле рәвештә кабул ителгән, аларның иң чик тулылыгына карап (шулай ук бюджет финанславы нормативын исәпләгәндә кабул ителгән иң чик тулылыгын исәпкә алып) Гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә.

3.16. Төркемнәр гомуми үсүче, компенсацияләүче, сәламәтләндрерү яки катнаш юнәлешкә ия булырга мөмкин.

Гомуми үсеш юнәлешендәгә төркемнәрдә мәктәпкәчә белем бирү программасы гамәлгә ашырыла.

Компенсацияләүче төркемнәрдә сәламәтлекләре буенча мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен адаптацияләнгән мәктәпкәчә белем бирү программасы тормышка ашырыла.

Сәламәтләндрерү юнәлешендәгә төркемнәр туберкулез интоксикациясе булган, еш кына авыручы балалар һәм озак дэвалануга һәм алар өчен кирәкле махсус дэвалау-сәламәтләндрерү чаралары комплексы үткәрүгә мохтаж башка категория балалар өчен оештырыла. Сәламәтләндрерү юнәлешендәгә төркемнәрдә мәктәпкәчә белем бирү программасын, шулай ук санитар-гигиена, дэвалау-сәламәтләндрерү һәм профилактик чаралар һәм процедуралар комплексы гамәлгә ашырыла.

Катнаш юнәлештәгә төркемнәрдә сәламәт балалар һәм сәламәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балалар өчен жайлаштырылган мәктәпкәчә белем бирү программасы нигезендә сәламәт балалар һәм сәламәтлекләре ягыннан мөмкинлекләре чикләнгән балаларның үсешен һәм социаль адаптациясен тәмин итә торган индивидуаль мөмкинлекләрне исәпкә алып, уртак белем бирү гамәлгә ашырыла.

3.17. Төркемнәрнең тулылыгы балаларның яшен, аларның сәламәтлеген, төп белем бирү программасының үзенчәлеген исәпкә алып, шулай ук мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының эш режимын булдыруга, карап тотуга һәм оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләрне исәпкә алып билгеләнә.

3.18. Мәктәптә һәр яшь төркеменең анатомио-физиологик үзенчәлекләренә туры килә торган көн режимын оештыру мөмкинлеген исәпкә алып балаларның төрле яшьтәге (катнаш) төркеме оештырыла.

3.19. Балаларны бер яшь төркемнән икенчесенә күчерү мәктәп директоры боерыгы нигезендә агымдагы елның август-сентябрь айларында тормышка ашырыла.

3.20. Мәктәптә белем бирү процессының эчтәлеге мәктәпкәчә белем бирү программасы белән билгеләнә, ул мөстәкыйль рәвештә эшләнә һәм раслана. Мәктәпкәчә белем бирү программасы мәктәпкәчә белем бирүнең федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә, шулай ук мәктәпкәчә белем бирүнең тиешле үрнәк программаларын исәпкә алып эшләнә.

3.21. Белем бирү процессы балаларның мөмкинлекләрен, мәнфәгатьләрен, ихтыяжларын исәпкә алып, эшчәнлекнең төрле төрләрен үстерүне күздә тоталар.

3.22. Төп белем бирү программасы балаларның мәктәптә булу вакыты дәвамында тормышка ашырылырга мөмкин.

3.23. Мәктәптә белем бирү эшчәнлегенә татар телендә алып барыла.

3.24. Мәктәпкәчә белем бирү программасы махсус оештырылган эшчәнлек рәвешләрендә тормышка ашырыла: төркем, фронталь, төркемчә, индивидуаль, дидактик уеннар, танып-белү һәм сәнгать әдәбиятын уку, тематик экскурсияләр, сәяхәткә күзәтүләр, эксперименталь эшчәнлек процессында төркемнәрдә күзәтүләр, планлы күнел ачу, яллар, бәйрәмнәр уздыру.

3.25. Мәктәпкәчә белем бирү программасы шәхесне үстерүне, балаларның төрле эшчәнлек төрләрендә кызыксынуларын һәм сәләтләрен үстерүне тәмин итә, мөгариф үсешенә билгеле бер юнәлешләрен тәкъдим итә торган түбәндәге структур берәмлекләренә үз эченә ала.:

- социаль-коммуникатив үсеш;
- танып-белү үсеше;
- сөйләм үсеше;
- сәнгати-эстетик үсеш;
- физик үсеш.

3.26. Мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашырганда балаларның индивидуаль үсешенә бәя бирелергә мөмкин. Мондый бәяләү педагогик хезмәткәрләр тарафыннан педагогик диагностика (мәктәпкәчә яшьтәге балаларның индивидуаль үсешен бәяләү) кысаларында үткәрелә.

Кирәк булганда, балаларның үсешенә психологик диагностика (балаларның индивидуаль-психологик үзенчәлекләрен ачыклау һәм өйрәнү) кулланыла, аны квалификацияле белгечләр (педагоглар, психологлар) үткәрә.

Баланың психологик диагностикада катнашуы бары тик аның эти-эниесе (законлы вәкилләре) ризалыгы белән генә рөхсәт ителә.

Психологик диагностика нәтижәләре психологик ярдәм күрсәтү бурычларын хәл итү һәм балалар үсешенә квалификацияле коррекция үткөрү өчен кулланыла.

3.27. Мәктәпкәчә белем бирү эчтәлегенә һәм мөмкинлекләренә чикләнган балаларны уку һәм тәрбияләүне оештыру шартлары жайлаштырылган белем бирү программасы белән, шулай ук инвалидларны индивидуаль тернәкләндерү программасы нигезендә билгеләнә.

3.28. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә тәрбияләнүчеләрнең Учреждениедә 10,5 сәгать булуы белән биш көнлек эш атнасы режимы буенча эшли. Шимбә, якшәмбе һәм бәйрәм көннәре – эшләми торган (ял). Озынайтылган көн (13-14-сәгать) һәм тәүлек буе торы төркемнәре эшен оештырган очракта, шулай ук ял һәм бәйрәм көннәрендә төркемнәренә ата-аналары (законлы вәкилләре) сораулары буенча мондый төркемнәр үзләренә тиешле режимында эшли.

3.29. Балаларны көн саен иртәнге кабул итүне тәрбиячеләр үткәрә, алар ата-аналардан балаларның сәламәтлеге турында сораша.

Ачыкланган авыру балалар яки балалар бакчаларында авыруга шикләнган балалар кабул ителми; авырган балаларны көн дәвамында сәламәт балалардан ата-аналар (законлы вәкилләр) килгәнче изоляторда урнаштыралар (вакытлыча изоляторда урнаштыралар) яисә дөвәлау учреждениесенә жиберәләр.

3.30. Авыру кичергән, шулай ук 5 көннән артык (ял һәм бәйрәм көннәреннән тыш) Учреждениедә булмаган балаларны диагнозы, кичергән авыруның дәвамлылыгы, йогышлы авырулар белән элемент булмау турында белешмәләр күрсәтелгән очракта гына мәктәпкәчә белем бирү учреждениесенә кабул ителә.

3.31. Балалар бакчасында көн режимы балаларның яшь үзенчәлекләренә туры китереп билгеләнә һәм аларның гармонияле үсешенә ярдәм итә.

3.32. Балаларның мөстәкыйль эшчәнлегенә, турыдан-туры белем бирү эшчәнлегенә, йөрү, йокы, шулай ук белем бирү йөкләнешенә рөхсәт ителгән күләмә мәктәпкәчә белем бирү оешмаларының эш режимын булдыруга, карап тотуга һәм оештыруга карата санитар-эпидемиологик таләпләр белән билгеләнә.

3.33. Балалар бакчасында тәрбияләнүчеләргә өй эшләре бирелми.

3.34. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашыручы берничә оешма ресурсларын кулланып, шулай ук кирәк булганда башка оешмаларның ресурсларын кулланып, тәрбияләнүчеләрне үзләштерү мөмкинлеген тәмин итә торган белем бирү программаларын гамәлгә ашыруның челтәр формасын куллана ала. Мәктәпкәчә белем бирүнең белем бирү программаларын һәм гомуми үсештәге өстәмә программаларны гамәлгә ашыруның челтәрле рәвешеннән файдалану мәктәпкәчә белем бирү учреждениеләре һәм башка күрсәтелгән оешмалар арасында килешү нигезендә гамәлгә ашырыла.

3.35. Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе календарь ел дәвамында, каникул вакытын да кертеп, өстәмә гомуми үсеш алган программаларны тормышка ашыра.

3.36. Өстәмә гомуми үсеш алган программалар эчтәлеге һәм алар буенча укуыту сроклары мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе тарафыннан эшләнгән һәм расланган белем бирү программасы белән билгеләнә.

3.37. Учреждение үз эшчәнлеген мөгариф турындагы законнар нигезендә, башкарырга тиеш, шул исәптән:

1) Белем бирү программаларын тулы күләмдә гамәлгә ашыруны, укучыларны һәм тәрбияләнүчеләрне әзерләү сыйфатының билгеләнгән таләпләргә туры килүен, белем һәм тәрбия бирүнең кулланыла торган формаларының, чараларның, алымнарының яш, психофизик үзенчәлекләренә, сәләтләренә, сәләтләренә, мәнфәгатьләренә һәм ихтыяжларына туры килүен тәмин итәргә;

2) укучыларны һәм тәрбияләнүчеләрне укуыту, тәрбияләү, укучыларны һәм тәрбияләнүчеләрне карау һәм карау, аларны карап тоту, укучылар һәм тәрбияләнүчеләрнең, мөгариф оешмасы хезмәткәрләренең тормышын һәм сәламәтлеген тәмин итүче билгеләнгән нормалар нигезендә куркынычсыз шартлар тудырырга;

3) укучыларның һәм тәрбияләнүчеләрнең, ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) балигы булмаган балалар һәм тәрбияләнүчеләрнең, учреждение хезмәткәрләренең хокукларын һәм ирекләрен сакларга.

3.38. Учреждение Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә аның компетенциясенә караган функцияләренә үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән, уку планы нигезендә белем бирү программаларын тулы күләмдә гамәлгә ашырмаган, үз тәмамлаучыларның белем сыйфаты, шулай ук укучылар һәм тәрбияләнүчеләрнең, учреждение хезмәткәрләренең тормышы һәм сәламәтлеге өчен җаваплы. Балигы булмаган балаларның һәм тәрбияләнүчеләрнең, ата-аналарының (законлы вәкилләренә) хокукларын һәм ирекләрен барлыкка китерү турындагы законнарда каралган хокукларны һәм ирекләрне

законсыз чикләү, белем бирү эшчәнлеген оештыру һәм гамәлгә ашыру таләпләрен бозган өчен һәм аның вазыйфай затлары Административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы нигезендә административ җаваплылыкка тартыла.

3.39. Учреждение керем китерә торган эшчәнлекне бары тик шулай гына башкара ала, чөнки бу максат өчен ул булдырылган һәм күрсәтелгән максатларга ирешүгә хезмәт итә.

Мондый эшчәнлеккә керә:

- каникуллар вакытында балаларның ялын һәм сәламәтләндерүен оештыру;
- физик һәм (яки) юридик затлар акчасы хисабына укыту;
- учреждениене булдыру максатларына туры килә торган товарлар һәм хезмәтләр житештерү,
- милек һәм милек хокукларын сатып алу һәм тормышка ашыру, хужалык җәмгыятьләрендә катнашу.

Учреждение керем китерә торган эшчәнлек буенча керемнәрнең һәм чыгымнарның исәбен алып бара.

Керем китерүче эшчәнлектән алынган керемнәр һәм әлеге керемнәр хисабына алынган мөлкәт учреждениенең мөстәкыйль карамагына керә.

3.40. Туклануны оештыру аңа йөкләнә. Туклану санитар-эпидемиологик кагыйдәләр һәм нормалар нигезендә оештырыла һәм якынча ун көнлек һәм уникаль көнлек меню нигезендә гамәлгә ашырыла.

Азык-төлекнең сыйфаты, төрлелеге, витаминизациясе, азык-төлеккә нигез салу, аш-су эшкәртү, ризыкларның чыгуы, тәм сыйфаты, азык-төлек блогының санитар торышы, азык-төлекне саклау һәм сату вакытларының дәрәҗәсигә һәм аларны саклау тәртибен үтәүне контрольдә тоту оешма директорына һәм аларның компетенциясе нигезендә беркетелгән медицина персоналына йөкләнә. Мәктәптә гигиена һәм төзелеш нормаларына (СанПиН, СНИП) туры килгән тәрбияләнүчеләрне һәм укучыларны тукландыру өчен бүлмәләр җиһазландырыла.

3.41. Балаларга медицина хезмәте күрсәтү ФАПның медицина хезмәткәре тарафыннан беркетелгән сәламәтлек саклау органнары тарафыннан тәэмин ителә. ФАПның медицина персоналы администрация һәм хезмәткәрләр белән беррәттән балаларның сәламәтлеге һәм физик үсеше, дөвәләу-профилактика чараларын үткәргү, санитар-гигиена нормаларын, режимны үтәү һәм туклануның сыйфатын тәэмин итү өчен җаваплы. Медицина хезмәткәрләре йогышлы авырулар һәм азык-төлек белән агуланулар килеп чыгуга һәм таралуга юл куймау максатларында профилактик чаралар үткәрәләр.

Ул үз компетенциясе кысаларында тәрбияләнүчеләрнең сәламәтлеген саклау өчен шартлар

тудыра, тээмин итэ:

воспитанников тәрбияләнүчеләрнең һәм укучыларның сәламәтлеге торышына агымдагы контроль;

- санитар-гигиена, профилактик һәм сәламәтләндрү чаралары үткәрү;

- дәүләт санитар-эпидемиологик кагыйдәләрен һәм нормативларын үтәү;

организации оешмада булганда тәрбияләнүчеләр һәм укучылар белән бәхетсезлек очраklarын тикшерү һәм исәпкә алу.

Мәктәптә сәламәтләндрү эше тәрбияләнүчеләрнең һәм укучыларның сәламәтлеге торышы, психофизик, мотор үсеше дәрәжәсе, һәр тәрбияләнүченең һәм укучының шәхси үзенчәлекләрен исәпкә алып башкарыла.

3.42. Анда кыскартылган көн (8-10 сәгать), тулы көн (10,5 - 12 сәгать), озынайтылган көн (13-14 сәгать), балаларның тәүлек буе тору, ял көне, мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен кыска вакытлы тору (көнгә 5 сәгатькә кадәр), мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен мәктәпкәчә белем бирү программасын тормышка ашырмыйча, 2 айдан алып 3 яшькә кадәрге балаларны үстерүне, күзәтүне һәм сәламәтләндрүне тээмин итә торган мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен төркемнәр оештырыла ала; 2 айдан 7 яшькә кадәрге балалар өчен мәктәпкәчә белем бирү программасын гамәлгә ашырмыйча карау һәм карау буенча. Төркемнәрнең эшчәнлеге ЖЧЖнең тиешле локаль актлары белән регламентлана.

3.43. Ата-анадан (законлы вәкилләрдән) баланы карау һәм карау өчен түләү алына. Аның күләме гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә һәм Килешүдә чагылдырыла. Гамәлгә куючы ата-ана түләвенә күләмен киметергә яисә аны аерым категория ата-аналардан (законлы вәкилләрдән) аерым очраklarда һәм тәртиптә алмаска хокуклы. Инвалид балаларны, ятим балаларны һәм ата-ана каравыннан мэхрүм калган балаларны, шулай ук туберкулез интоксикациясе булган балаларны караган өчен ата-аналар түләве алынмый.

Ата-аналарга (законлы вәкилләренә) ата-ана түләвенә бер өлешен РФ субъектларының норматив хокукый актлары белән билгеләнә торган күләмдә компенсация түләнә. Компенсацияне алу хокукына ата-аналарның балаларны карау һәм тәрбияләү өчен ата-аналар түләвен керткән ата-аналарның (законлы вәкилләрнең) берсе ия.

3.44. Әлеге Уставта каралган максатларга ирешү өчен, Учреждение башка коммерцияле булмаган оешмалар төзи һәм ассоциацияләргә һәм берлекләргә керә ала.

3.45. Учреждениедә сәяси партияләр, дини оешмалар (берләшмәләр) төзү һәм аларның эшчәнлеге рөхсәт ителми.

IV. УЧРЕЖДЕНИЕ БЕЛӘН ИДАРӘ ИТҮ СТРУКТУРАСЫ

4.1. Учреждение белән идарә итү Россия Федерациясе законнары нигезендә, бердәм башлангыч һәм коллегиальлек принципларын яраштыру нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.2. Идарә органнары компетенциясе Учреждениегә карата:

Гамәлгә куючы компетенциясенә мэгариф учреждениесен төзү, үзгәртеп кору һәм бетерү, аның тибын үзгәртү, уставны раслау, матди һәм финанс ягыннан тээмин итү, модернизацияләү һәм үсеш мәсьәләләрен хәл итү керә.

4.3. Ул Яңа Чишмә муниципаль районы башкарма комитеты карары белән расланган, хезмәт килешүе нигезендә һәм тиешле аттестацияне узган Яңа Чишмә муниципаль районы муниципаль предприятиеләре һәм учреждениеләре житәкчеләрен билгеләү регламенты нигезендә билгеләнә. Директор бер генә башлангыч нигезендә эшли, Учреждение эшчәнлегенә кагылышлы барлык мәсьәләләрен дә хәл итә.

Учреждение директоры ышанычнамәсез түбәндәгеләрне башкара:

- учреждение исемнән эш итә, аның мәнфәгатьләрен барлык илебез һәм чит ил оешмаларында, дөүләт һәм муниципаль органнарда, судларда яклый;
- Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мэгариф бүлеге белән килешү буенча Учреждениене үстерү программасын раслый;
- Гамәлгә куючыга һәм жәмәгатьчелеккә финанс һәм матди чараларның керүе һәм аларны тоту турында еллык хисап, шулай ук үз-үзенә тикшерү нәтижәләре турында хисап бирә;
- штат расписаниесен, уку планын, еллык эш планын, эш графигын, дәрәсләр расписаниесен, контроль эшләр графигын раслый;
- хезмәткәрләренә эшкә кабул итә, алар белән хезмәт килешүләрен төзи һәм өзә; вазыйфа бурычларын билгели, шартлар тудыра һәм хезмәткәрләренң квалификациясен күтәрүгә ярдәм итә;;
- педагогик хезмәткәрләренң уку йөкләнешен раслый;
- хезмәткәрләренң хезмәт хакын, аларның квалификациясенә, авырлыгына, санына, сыйфатына һәм эш шартларына бәйле рәвештә, шулай ук компенсация түләүләренә (компенсация характерындагы өстәмәләргә һәм өстәмәләргә) һәм стимуллаштыручы түләүләр (кызыксындыру характерындагы өстәмә түләүләр, премияләр һәм башка кызыксындыру түләүләре) һәм хезмәт өчен түләү турындагы Нигезләмә нигезендә билгели;

- Учреждениенен барлык хезмэткэрлэре һәм укучылар өчен мәжбүри булган боерыклар чыгара;

- оешманың локаль актларын раслый;

- граждан-хокукый шартнамэлэр төзи, ышанычнамэлэр бирә;

- укучыларны учреждениегә кабул итә;

- законда һәм әлеге уставта билгеләнгән чикләрдә милек һәм учреждение чаралары белән эш итү хокукыннан файдалана;

- укыту-тәрбия процессының торышы, хезмэткэрлэрнең квалификациясе, финанс-хужалык эшчәнлегә һәм укучыларның сәламәтлеген саклау өчен җаваплы;

- Учреждениегә оператив идарә хокукында мөлкәтне беркетү турындагы килешүне үтәү өчен җавап бирә;

- Учреждение белән идарә итүнең коллегиаль органнары һәм Гамәлгә куючы компетенциясенә карамаган башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.

4.4. Учреждениедә коллегиаль идарә органнары формалаша, аларга керә:

Учреждение хезмэткэрлэрнең гомуми жыелышы.

Мәгариф оешмасы хезмэткэрлэрнең гомуми жыелышы (конференциясе) - даими эшләүче коллегиаль орган, ул учреждениенен барлык хезмэткэрлэрен берләштерә.

- Устав проектын яңа редакциядә эшли һәм кабул итә, Учреждение уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр проекты кабул итә;

- эчке хезмэт тәртибе кагыйдэләрен, Учреждениенен барлык хезмэткэрлэрнең караган башка локаль норматив актларны эшли һәм кабул итә.

Учреждение хезмэткэрлэрнең гомуми жыелышы (конференциясе) үз составыннан рәис һәм секретарь сайлай. Учреждение хезмэткэрлэрнең гомуми жыелышларының (конференциялэрнең) беркетмэләре рәис һәм секретарь тарафыннан имзалана.

Учреждение хезмэткэрлэрнең гомуми жыелышы (конференциясе) комиссия рәисе тарафыннан кирәк булган саен чакырыла. Учреждение хезмэткэрлэрнең чираттан тыш гомуми жыелышы (конференцияләре) аның составының өчтән бер өлеше таләбе буенча үткәрелә.

Учреждение хезмэткэрлэрнең гомуми жыелышы (конференциясе) карары, әгәр аның утырышында аның составының кимендә өчтән икесе катнашса һәм карар өчен катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, хокуклы дип санала. Тавышларның тигез саны булганда учреждение хезмэткэрлэрнең гомуми жыелышы (конференциясе) рәисенен тавышы хәлиткеч булып тора. Тавыш бирү процедурасы Учреждение

хезмәткәрләренәң гомуми жылышы (конференциясе) белән билгеләнә. Учреждение хезмәткәрләренәң гомуми жылышы (конференцияләре) карарлары учреждение директоры боерыклары белән тормышка ашырыла.

Педагогик совет.

Педагогик совет - Учреждениенәң барлык педагогик хезмәткәрләрен, шул исәптән бергә эшләүчеләрне берләштерүче даими эшләүче коллегиаль орган:

- Учреждениенә үстерү программасын эшли;
- Учреждениенәң еллык эш планын һәм уку планын кабул итә;
- Учреждениенәң белем бирү программаларын эшли һәм раслай;
- федераль дәүләт белем бирү стандартларына туры килә торган белем бирү программаларын карап тотуның төрле вариантларын сайлай, дәүләт аккредитациясе булган башлангыч гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыручы оешмалар тарафыннан, шулай ук әлеге белем бирү программаларын гамәлгә ашырганда мондый оешмалар тарафыннан кулланылырга рөхсәт ителгән уку әсбапларының федераль исемлегә нигезендә дәреслекләр исемлеген билгели;

- педагогик хезмәткәрләренәң квалификациясен күтәрүгә, аларның белем бирү процессы һәм белем бирү технологияләре методикаларын, шул исәптән дистанцион белем бирү технологияләрен куллану һәм камилләштерү буенча ижади башлангычларын үстерүгә һәм камилләштерүгә ярдәм итә;

- укучыларның өлгерешенә агымдагы контроль һәм арадаш аттестация формасы, вакыты һәм тәртибе турында карар кабул итә;

- үз-үзенә тикшерү формасы, вакыты һәм тәртибе, белем бирү сыйфатын бәяләүнең эчке системасының эшен тәэмин итү турында карар кабул итә;

- укучыларны киләсе класска күчерү, шартлы рәвештә киләсе класска күчерү, Учреждениенән чыгару, шулай ук ата-аналар (законлы вәкилләр) белән килешенеп, шул ук сыйныфта кабат уку, адаптацияләнгән белем бирү программалары буенча укуга яки индивидуаль уку планы буенча укуга күчерү турында карар кабул итә;

- укучыларны бүлкләү турында карар кабул итә;

- педагогик вазыйфаларны биләүгә конкурс игълан итү һәм аның шартларын раслау турында карар кабул итәргә мөмкин;

Педагогик совет үз составыннан рәисне һәм секретарен сайлай. Педагогик советларның беркетмәләренә рәис һәм секретарь кул куя.

Учреждениенең педагогик советы рәис итеп елына кимендә дүрт тапкыр сайлана ала. Педагогик советның чираттан тыш утырышлары аның составының өчтән бер өлеше таләбе буенча үткәрелә.

Педагогик совет карары, әгәр аның утырышында аның составының өчтән ике өлешеннән дә ким булмаган өлеше катнашса һәм әлеге карар өчен катнашучыларның яртысыннан артыгы тавыш бирсә, хокуклы дип санала. Тавышларның тигез саны булганда учреждение педагогик советы рәисе тавышы хәлиткеч булып тора. Тавыш бирү процедурасы учреждение педагогик советы тарафыннан билгеләнә. Педагогик совет карарлары учреждение директоры боерыклары белән тормышка ашырыла.

Педагогик совет эшчәнлеге педагогик совет турындагы нигезләмә белән регламентлана, ул әлеге уставка һәм законнарга каршы килә алмый.

4.5. Балигъ булмаган балаларның ата-аналарының (законлы вәкилләренең) фикерен исәпкә алу максатларында Учреждение белән идарә итү мәсьәләләре буенча һәм Учреждение тарафыннан аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул иткәндә, Учреждениедә балигъ булмаган балаларның, ата-аналарының (законлы вәкилләренең) һәм педагогик хезмәткәрләрнең балигъ булмаган балаларның ата-аналары (законлы вәкилләре) инициативасы буенча, :

1) балигъ булмаган балалар һәм тәрбияләнүчеләрнең ата-аналары (законлы вәкилләре) комитеты оештырыла;

2) Учреждение хезмәткәрләренең һөнәри берлекләре эшли.

Балигъ булмаган балаларның ата-аналар комитетын (законлы вәкилләрен) сайлау тәртибе, хезмәткәрләрнең һөнәри берлекләрен сайлау, аларның компетенциясе, эшчәнлекне оештыру учреждениенең локаль норматив актлары белән билгеләнә.

4.6. Учреждение белән идарә итүдә хезмәткәрләрнең төп катнашу формалары булып тора:

- Россия Федерациясе Хезмәт Кодексында, күмәк килешүдә каралган очрақларда хезмәткәрләрнең һөнәри берлеге фикерен исәпкә алу;

- локаль норматив актлар кабул итү мәсьәләләре буенча эш бирүче белән эш бирүчеләрнең һөнәри берлеге тарафыннан консультацияләр үткәрү;

- эш бирүчедән хезмәткәр мәнфәгатьләренә турыдан-туры кагылучы мәсьәләләр буенча мәгълүмат алу;

- эш бирүче белән Учреждениенең эше турында сораулар, аны камилләштерү буенча тәкъдимнәр кертү;

-хезмәткәрләрнең һөнәри берлеге тарафыннан Учреждениенең социаль-икътисадый үсеш планнары турында фикер алышу;

- күмәк шартнамәләрне эшләүдә һәм кабул итүдә катнашу;

-Россия Федерациясе Хезмәт кодексы, башка федераль законнар, әлеге Устав, күмәк шартнамә, локаль норматив актлар белән билгеләнгән башка формалар.

4.7. Хезмәткәрләрнең һөнәри берлеге эш бирүчедән сораулар буенча мәгълүмат алырга хокуклы:

учреждениене үзгәртеп кору яки бетерү;

хезмәткәрләрнең хезмәт шартларын үзгәртүгә китерә торган технологик үзгәрешләр кертү;

хезмәткәрләргә өстәмә һөнәри белем бирү һәм әзерләү;

Россия Федерациясе Хезмәт Кодексында, башка федераль законнарда, әлеге Уставта, күмәк шартнамәдә, локаль норматив актларда каралган башка мәсьәләләр буенча.

Хезмәткәрләрнең һөнәри берлеге шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча идарә органнарына тиешле тәкъдимнәр кертергә һәм аларны караганда күрсәтелгән органнар утырышларында катнашырга хокуклы.

V. ФИНАНС-ХУҖАЛЫК ЭШЧӘНЛЕГЕ

5.1. Учреждениенең мөлкәте аңа оператив идарә хокукында беркетелә.

5.2. Учреждение Гамәлгә куючы һәм милекче ризалыгыннан башка, аңа беркетелгән яки Гамәлгә куючы тарафыннан әлеге мөлкәтне сатып алуга бүлөп бирелгән акчалар хисабына алынган күчемле һәм күчемсез милек белән эш итәргә хокуклы түгел.

5.3. Учреждение үзенә беркетелгән мөлкәтне һәм аны Гамәлгә куючы тарафыннан бүлөп бирелгән акчаларга сатып алынган мөлкәтне әлеге Уставта беркетелгән максатларны һәм эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен генә куллана.

5.4. Учреждение үз йөкләмәләре буенча Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә җавап бирә.

5.5. Учреждениене финанс белән тәмин итү расланган муниципаль бирем нигезендә субсидияләр рәвешендә гамәлгә ашырыла.

5.6. Учреждение түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтү турындагы шартнамәләр буенча физик һәм юридик затлар акчасы хисабына эшчәнлек алып барырга хокуклы. Түләүле белем бирү хезмәтләре физик һәм юридик затлар акчасы хисабына түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтү турындагы шартнамәләр буенча белем бирү эшчәнлеген гамәлгә ашырудан гыйбарәт. Түләүле белем бирү хезмәтләре күрсәтүдән кергән керем учреждение тарафыннан устав максатларына туры китереп кулланыла.

Түлөүлө белем бирү хезмэтлөре белем бирү эшчэнлеге урынына күрсөтелә алмый, аны финанс белән тээмин итү федераль бюджет, Россия Федерациясе субъектлары бюджетлары, жирле бюджетлар хисабына гамәлгә ашырыла.

Учреждениедә түлөүлө белем бирү хезмэтлөре укыту, үстерү, оештыру һәм сәламәтлөндөрү булырга мөмкин.

Учреждениенң белем бирү һәм үстерүче түлөүлө белем бирү хезмэтлөрөнә түбәндәгеләр керә:

- Учреждениенң статусын билгеләүче төп белем бирү программаларыннан тыш, әлеге программалар бюджеттан финансланмаган очракта, белем бирү программаларын гамәлгә ашыру;

- * уку планы кысаларында һәм тормышка ашырыла торган төп һәм өстәмә гомуми белем бирү программалары кысаларында предметларны тирәнтен өйрәнү буенча дәресләр;

- бу Учреждениедә белем алмаган укучылар өчен репетитор хезмэтлөре;

- гомуми белем бирү (өстәмә) программаларын, әлеге программалар бюджеттан финансланмаган очракта, гамәлгә ашырыла торган түгәрәкләр, секцияләр,;

- мәктәпкәчә белем бирүенң төп гомуми белем бирү программасын тормышка ашыручы Учреждениегә йөрүче балаларга мәктәпкәчә белем бирү программалары буенча индивидуаль һәм төркемле укыту, шулай ук балаларны мәктәп тормышы шартларына яраклаштыру программалары буенча;

- * мәктәпкәчә яшьтәге балаларны физкультура-спорт юнәлешендәге өстәмә программалар буенча укыту.

Түлөүлө хезмэтлөрегә шартларны яхшырту һәм оештыру керә:

- * укучыларның туклануы;

- * белем бирү процессына кагылышлы төрле чаралар, шул исәптән семинарлар, конференцияләр, түгәрәк өстәлләр;

- * ярышлар, конкурслар;

- * походлар, экскурсияләр, сәяхәт;

- * лагерьлар, слетлар;

- * озайтылган көн төркемендәге ата-аналар запрослары буенча эш;

- мәгълүмати-техник һәм инженер-техник хезмэтләр;

- полиграфия хезмэтлөре.

Сәламәтлөндөрүгә юнәлтелгән түлөүлө хезмэтлөрегә сәламәтлекне ныгытуны тээмин итә торган дәресләр һәм чаралар керә:

- * дөвалау физик культура;

- * гимнастика, аэробика, ритмика, баскетбол, чаңгы һәм башкалар;

• спорт төрләре буенча халыкка, предприятиеләргә, учреждениеләргә һәм оешмаларга Спорт-сәламәтләндрерү хезмәтләре күрсәтү;

* чит оешмалар белән килешү нигезендә ярышлар (чаралар) оештыру һәм уздыру.

5.7. Түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләрен оештыру тәртибе:

1) өстәмә белем бирү хезмәтләренә ихтыяжны маркетинг тикшерүен уздыру һәм тәрбияләнүчеләрнең фаразланган контингентын билгеләү;

2) белем бирү процессын оештыруга карата таләпләрне исәпкә алып, түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү өчен шартлар тудыру;

3) белем бирү Учреждениесендә оештырылучы түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләренә теге төрләрен гамәлгә ашыруга лицензия алу;

4) хезмәт күрсәтүгә заказчы белән, күрсәтелә торган хезмәтләренә характерын, килешүнең гамәлдә булу вакытын, түләү күләмен һәм шартларын, шулай ук башка шартларны күрсәтеп, шартнамәләр тәзү;

5) төзелгән шартнамәләр нигезендә, уУчреждениенә түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү эшен оештыру турында приказ чыгару, уку планнарын, штат расписаниесен, чыгымнар сметасын, түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтү белән шөгыльләнүче бүлекчәләр хезмәткәрләренә ставкаларын, хезмәткәрләренә эш графигын тәзү;

6) түләүле өстәмә белем бирү хезмәтләре күрсәтүгә вакытлыча хезмәт коллективы белән хезмәт килешүләрә яисә вакытлыча хезмәт коллективы белән килешү тәзү.

5.8. Учреждение эшмәкәрлек һәм башка керем китерә торган эшчәнлекне бары тик шулай гына башкара ала, чөнки бу аның өчен ул булдырылган һәм күрсәтелгән максатларга туры килә торган максатларга ирешүгә хезмәт итә.

5.9. Учреждениене бетергәндә, аның мөлкәте Яңа Чишмә муниципаль районы мәгарифен үстерү максатларына юнәлдереләргә мөмкин.

VI. УСТАВКА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТҮ ТӘРТИБЕ

6.1. Учреждениенә Уставы яңа редакциядә, уставка үзгәрешләр һәм (яки) өстәмәләр кертеп, учреждение тарафыннан эшләнелә һәм «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлегә» муниципаль учреждениесенә тапшырыла:

- муниципаль Учреждение Уставының яңа редакциясе, уставка үзгәрешләр һәм (яки) өстәмәләр өч нөсхәдә (кәгазь нөсхәдә барлык нөсхәләр дә пронумерланган һәм прошивкалар булырга тиеш), шул исәптән электрон чыганакта;

- учреждение Уставының гамәлдәге редакциясенә күчәрмәсе.

«Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль учреждениесе, кәргән көннән алып, бер ай эчендә учреждениенең уставын яңа редакциядә, уставка үзгәрешләр һәм (яки) өстәмәләр кертү һәм гамәлдәге законнар таләпләренә туры килү-килмәүне тикшерә. Гамәлдәге закон таләпләре нигезендә «Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетының мәгариф бүлеге» муниципаль учреждениесе Килештерү кәгазенә кул куя һәм аны Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетына тапшыру өчен учреждениегә жиберә. Уставның гамәлдәге законнар таләпләренә туры килмәве сәбәпле, әлеге документларны учреждениегә кире кайтарып бирә.

Уставның яңа редакциясен, үзгәрешләр һәм (яки) өстәмәләрне дәүләт теркәвенә алганнан соң, 3 эш көннән дә соңга калмыйча Татарстан Республикасы Яңа Чишмә муниципаль районы Башкарма комитетына Уставның яңа редакциясенә күчermәсен, дәүләт теркәвенә алу турында тамга белән, Уставның яңа редакциясенә күчermәсен тапшыра.

6.2. Учреждениенә үзгәртеп корганда һәм бетергәндә барлык документлар, шул исәптән идарә, финанс-хужалык, шәхси состав һәм башка документлар гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә тапшырыла.

V II. ЛОКАЛЬ НОРМАТИВ АКТЛАР КАБУЛ ИТҮ ТӘРТИБЕ

7.1. Учреждение үзенең компетенциясе чикләрендә, әлеге уставта билгеләнгән тәртиптә, белем бирү мөнәсәбәтләрен жайга сала торган нормаларны үз эченә алган локаль норматив актларны кабул итә.

7.2. Учреждение белем бирү эшчәнлеген оештыруның һәм гамәлгә ашыруның төп мәсьәләләре буенча локаль норматив актлар кабул итә, шул исәптән укучыларны һәм тәрбияләнүчеләрне кабул итү кагыйдәләрен, укучылар һәм тәрбияләнүчеләрне кабул итү режимын, укучыларның өлгерешен һәм арадаш аттестациясенә рәвешләрен, вакыт-вакытын һәм тәртибен, тәртибен һәм нигезләрен, укучыларны һәм тәрбияләнүчеләрне күчерү, күчерү һәм яңадан торгызу тәртибен, барлыкка килүне рәсмиләштерү тәртибен регламентлый, балигъ булмаган балалар һәм тәрбияләнүчеләрне учреждение һәм укучылар һәм (яки) ата-аналар (законлы вәкилләр) арасында мөнәсәбәтләренә туктату һәм туктату.

7.3. Учреждение түбәндәге локаль норматив актларны кабул итә: норматив характердагы боерыклар, нигезләмәләр, кагыйдәләр, инструкциялар, регламентлар һ. б.

Локаль норматив актларның күрсәтелгән исемлеге төгәл түгел, учреждение

эшчәнлегенең конкрет шартларына карап, аларга башка локаль норматив актлар кабул ителә ала.

7.4. Локаль норматив актларны эшләү һәм кабул итү турындагы карарны Директор кабул итә.

Локаль норматив акт проекты, аның директоры тарафыннан расланганчы:

- хезмэт законнарында, шулай ук әлеге Уставта каралган очракларда хезмәткәрләрнең вәкиллекле органына – учреждение хезмәткәрләренең гомуми жыелышына аның фикерен исәпкә алу өчен жиберелә;

- балигъ булмаган балаларның һәм тәрбияләнүчеләрнең, балигъ булмаган балаларның һәм тәрбияләнүчеләрнең, ата-аналарының (законлы вәкилләренең) фикерен исәпкә алу максатларында, учреждение белән идарә итү мәсьәләләре буенча һәм учреждение тарафыннан аларның хокукларына һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылышлы локаль норматив актлар кабул иткәндә, учреждение тарафыннан жиберелә;

- идарәнең коллегияль органнары тарафыннан әлеге Уставта каралган компетенциясе нигезендә кабул итү өчен жиберелә.

7.5. Локаль норматив актлар директор боерыгы белән раслана һәм боерыкта күрсәтелгән датадан үз көченә керә.

7.6. Белем алучы һәм тәрбияләнүчеләрнең яки учреждение хезмәткәрләренең хәлен начарайта торган локаль норматив актлар, мэгариф турындагы законнарда, хезмэт турындагы законнарда, билгеләнгән тәртипне бозып кабул ителгән яисә учреждение тарафыннан кулланылмый һәм юкка чыгарылырга тиеш.

7.7. Локаль норматив актлар расланганнан соң учреждениенең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш.

7.8. Учреждение тарафыннан балигъ булмаган балаларның һәм тәрбияләнүчеләрнең барлык хезмәткәрләрен, укучыларын һәм тәрбияләнүчеләрен, ата-аналарын (законлы вәкилләрен) әлеге устав белән таныштыру өчен шартлар тудырыла.